

KULTUURIMINISTEERIUM

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

Eestis toimuvate kultuuri- ja spordisündmuste regionaalne majanduslik mõju

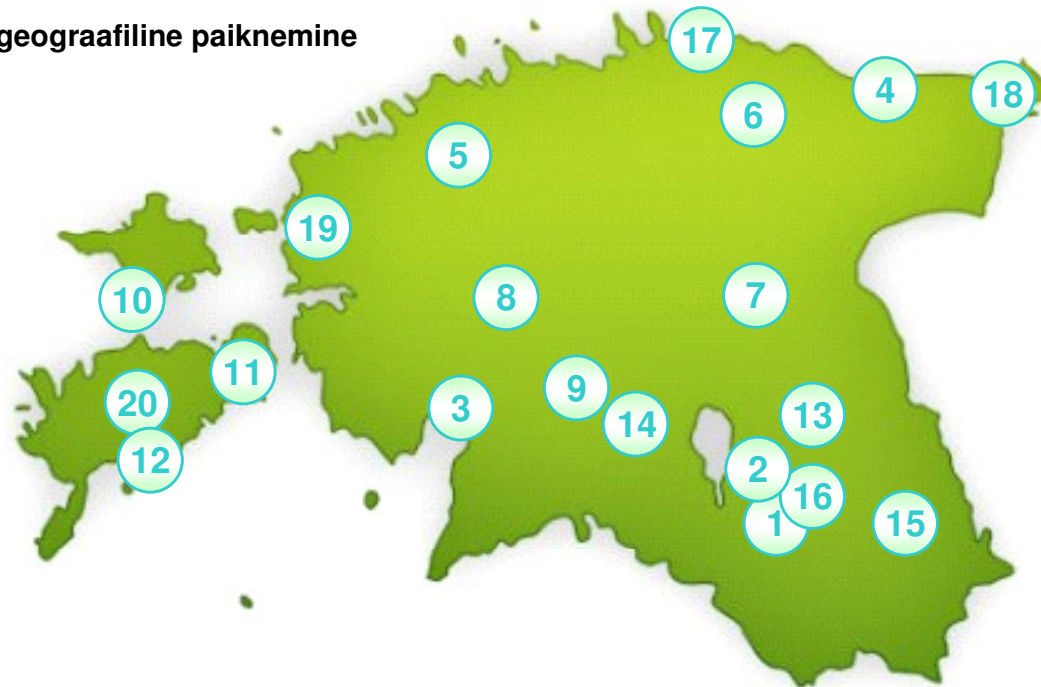
Eesti Konjunkturiinstituut
Marje Josing

29/02/2012

Eesti Konjunktuuriinstituut viis 2011. a Kultuuriministeeriumi tellimusel läbi uuringu, mille eesmärgiks oli välja selgitada kultuuri- ja spordisündmuste regionaalne majanduslik mõju. Uuringu raames kaardistati 20 üle-eestilist kultuuri- ja spordisündmust:

Ürituste geograafiline paiknemine

1-Otepää MK etapp
2-Tartu Maraton
3-Pärnu Jääfestival
4-Jõhvi Balletifestival
5-Ruila Kevadtuur

6-Punk Laulupidu
7-Naiste Tantsupidu
8-Rabarock
9-Suure-Jaani Muusikafestival
10-Sõru Jazz

11-MTF "Juu Jäab"
12-Saaremaa Ooperipäevad
13-Folkloorifestival Europeade
14-Viljandi Pärimusmuusika Festival
15-Põlva jalgpalliturniir Lootosspring

16-Leigo Järvemuusika
17-Viru Folk
18-Narva Energiajooks
19-Augustibluus
20-Saaremaa Ralli

Uuringu etapid

- Ürituste **taustainfo** kogumine korraldajatelt (külastajate ja osalejate arvud, eelarved, finantseerimisallikad, koostööpartnerid)
- Kohalike **ettevõtete/asutuste küsitlus** (hinnangud ürituste mõju kohta, koostöö, ettepanekud)
- **Külastajate küsitlus** (külastajate profiilid, kulutused piirkonnas, rahulolu, ettepanekud korraldajatele)
- **EKI arvutas välja ürituste majandusliku mõju piirkondadele** (külastajate kulutused + ürituse eelarvest piirkonda jäävate kulutused)
- **Soovitused**
 - ürituste korraldajatele
 - kohalikele ettevõtetele/asutustele
 - kohalikele omavalitsustele
 - riigile

Ürituste mõjud

	Positiivne	Negatiivne
Majanduslik	suurenenud tulud, töökohad, investeeringud, turism	hinnatõus, kohalike ettevõtete tõrjutus, kahjum
Keskkond	uued rajatised, parem infrastruktuur, pärandi väärtustamine	kahju keskkonnale (müra, tallamine jms), ülerahvastatus
Sotsiaal-kultuuriline	kohalike huvi ja osalemine, piirkonna tuntuse kasv, traditsioonide tugevnemine	Kommertskultuur tõrjub isetegemise rõõmu, kuritegevus
Psühholoogiline	positiivsed emotsioonid, kogukonna ühtsustunne, aktiivsus	kaitsemehhanismi teke, kultuurišokk, arusaamatused
Poliitiline, administratiivne	parem koostöö, planeerimisoskuste arenemine, piirkonna väärtuste (rahvusvaheline) tunnustamine	suutmatus saavutada eesmärke, ebapopulaarsete otsuste õigustamine, "vägikaikavedu"

KULTUURIMINISTEERIUM

toitlustusettevõtted

majutusettevõtted

bensiinijaamad

reklaamiettevõtted

Üritus

teenindustusettevõtted

kaubandusettevõtted

transpordiettevõtted

Ürituse regionaalne majanduslik mõju sõltub:

- ürituse sisust, mainest;
- korraldajate professionaalsusest;
- piirkonna infrastruktuurist (kas on majutuskohti, toitustust, kauplusi jne);
- piirkonna ettevõtete ja asutuste valmidusest reageerida kõrgele nõudlusele;
- külastajate arvust ja kulutustest;
- piirkonna ettevõtete ja asutuste valmidusest pakkuda korralduseks vajaminevaid kaupu/teenuseid;
- ilmast 😊

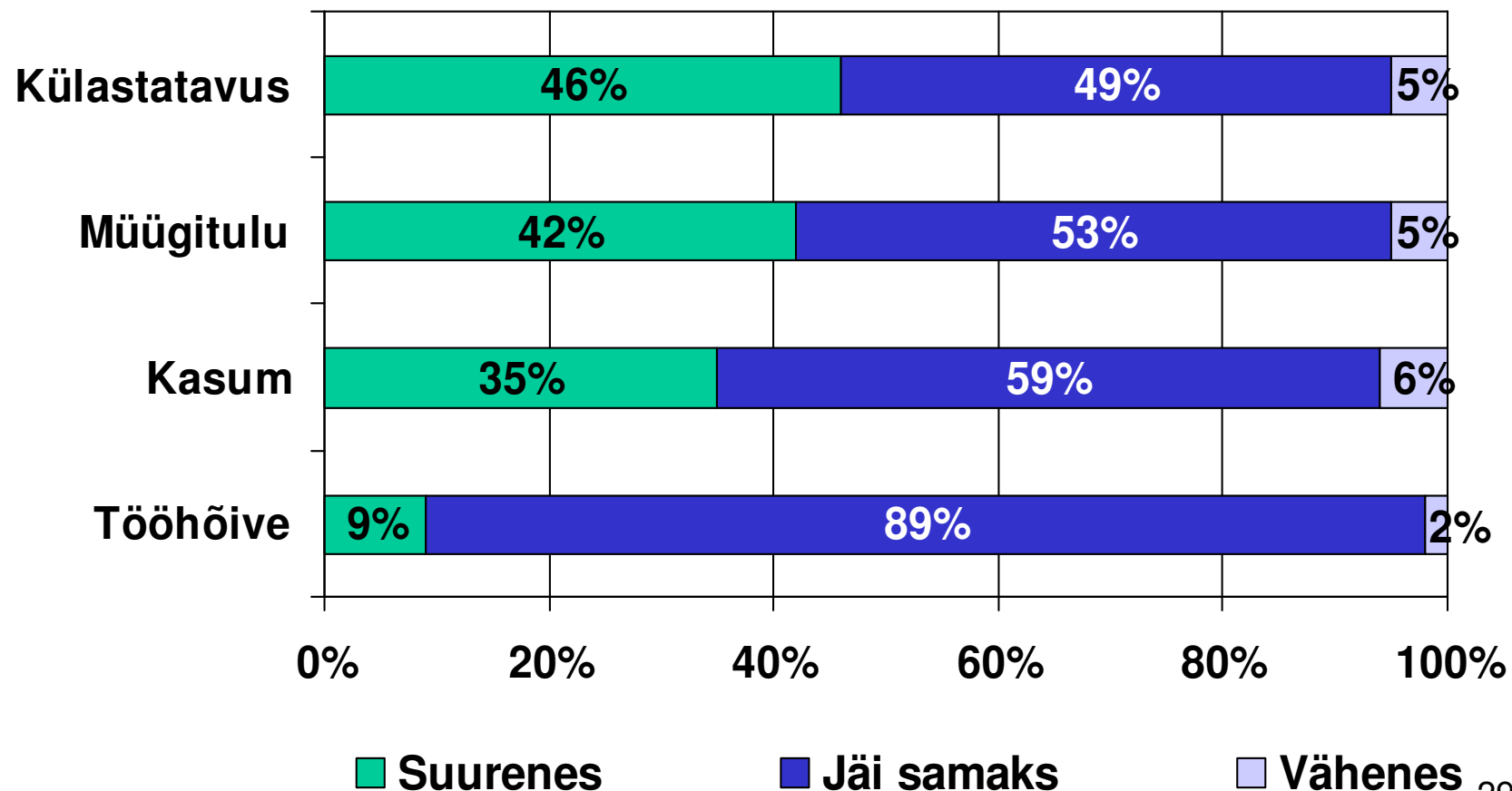

EKI viis läbi ettevõtete ja asutuste küsitluse

- Küsitlusele vastas **939** ettevõtet-asutust, kes võisid potentsiaalselt teenindada ürituse korraldajaid ja küllastajaid:
 - sh 815 kohalikku ettevõtet ja asutust
 - sh 124 teenusepakkujat
- Küsitleti majutuse, toitlustuse ja teenuste pakkujaid

Ürituste mõju ettevõtete/asutuste küllastatavusele ja majandustulemustele võrreldes tavalise nädalaga (ürituste keskmine, % vastanutest)

Ürituste majanduslik olulisus kohalikele ettevõtetele/asutustele (% vastanutest)

	Ürituste keskmine %
Väga oluline	24
Mõnevõrra oluline	41
Pole üldse oluline	23
Ei oska öelda	12

Ürituste majanduslik mõju tegevusalade lõikes (% vastanutest)

	Külastajate arv suurenes	Müügitulu suurenes	Kasum suurenes	Töötajate arv suurenes
Majutus	49	50	42	8
Toitlustus	58	57	49	15
Teenindus	49	39	29	8

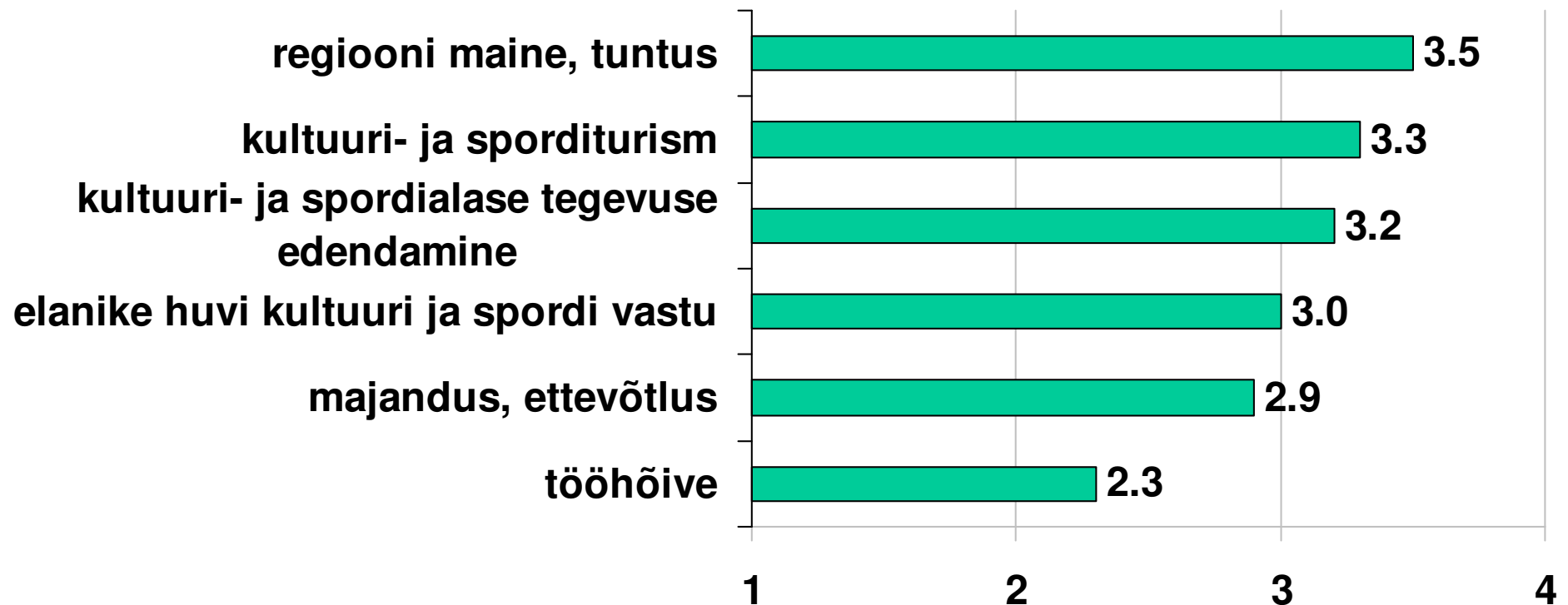
Ülejäänud ettevõtetel-asutustel jäid näitajad samale tasemele, harvadel juhtudel vähenesid

Keskmiselt kulutas külastaja 42 € majutus-, 14 € teenindus- ja 8 € toitlustusasutustes

Ettevõtete/asutuste hinnang ürituste mõjude kohta

(ettevõtete/asutuste hinnangud pallides, ürituste keskmine)

1 – ei mõjuta üldse, 2 – mõjutab vähe, 3 – mõjutab küllaltki, 4 – mõjutab väga

Probleemide esinemine seoses üritusega

(% vastanutest)

	Ürituste keskmine %
Ei tekkinud probleeme	92
Jah, tekkis probleeme	8

Probleemid: parkimine ja liiklus, eelbroneeringute hilinenud tühistamine, kohaliku teenindusvõrgu ülekoormatus, olmetingimused (tualetid), turvalisus, liigne alkoholitarbimine jne

Ürituste toimumise olulisus järgmisel aastal

(% vastanutest)

	Ürituste keskmine %
Väga oluline	63
Mõnevõrra oluline	29
Ei pea oluliseks	8

Tartu Maratoni, Saaremaa Ooperipäevade, Viljandi Pärimusmuusika Festivali ja Augustibluusi toimumist pidasid järgmisel aastal oluliseks kõik vastanud ettevõtte-asutused.

Ettevõtete/asutuste koostöösoov regiooni kultuuri- ja spordisündmuste korraldajatega tulevikus (% vastanutest)

	Ürituste keskmine %
Jah, kindlasti	74
Jah, kuid teatud tingimustel	13
Ei pea oluliseks	13

Tingimused: huvipakkuv teema, seotus ettevõtte tegevusala või väärtustega, ajaline hajutatus, ettevõtte võimalustega arvestamine, selged koostöölepped ja korraldus, ametnike mõistev suhtumine jms. Ei soosita ohtrat alkoholi tarbimist, liikluse takistamist ja looduskeskkonna survestamist.

EKI viis läbi küllastajate küsitluse

- Üritusi külastas üle **230 000** inimese
- Küsitlusele vastas **5508** inimest:
 - sh 88% küllastajad/pealtvaatajad
 - sh 12% osalejad/esinejad
- Meetod: küsitlus Interneti teel, paberankeetid

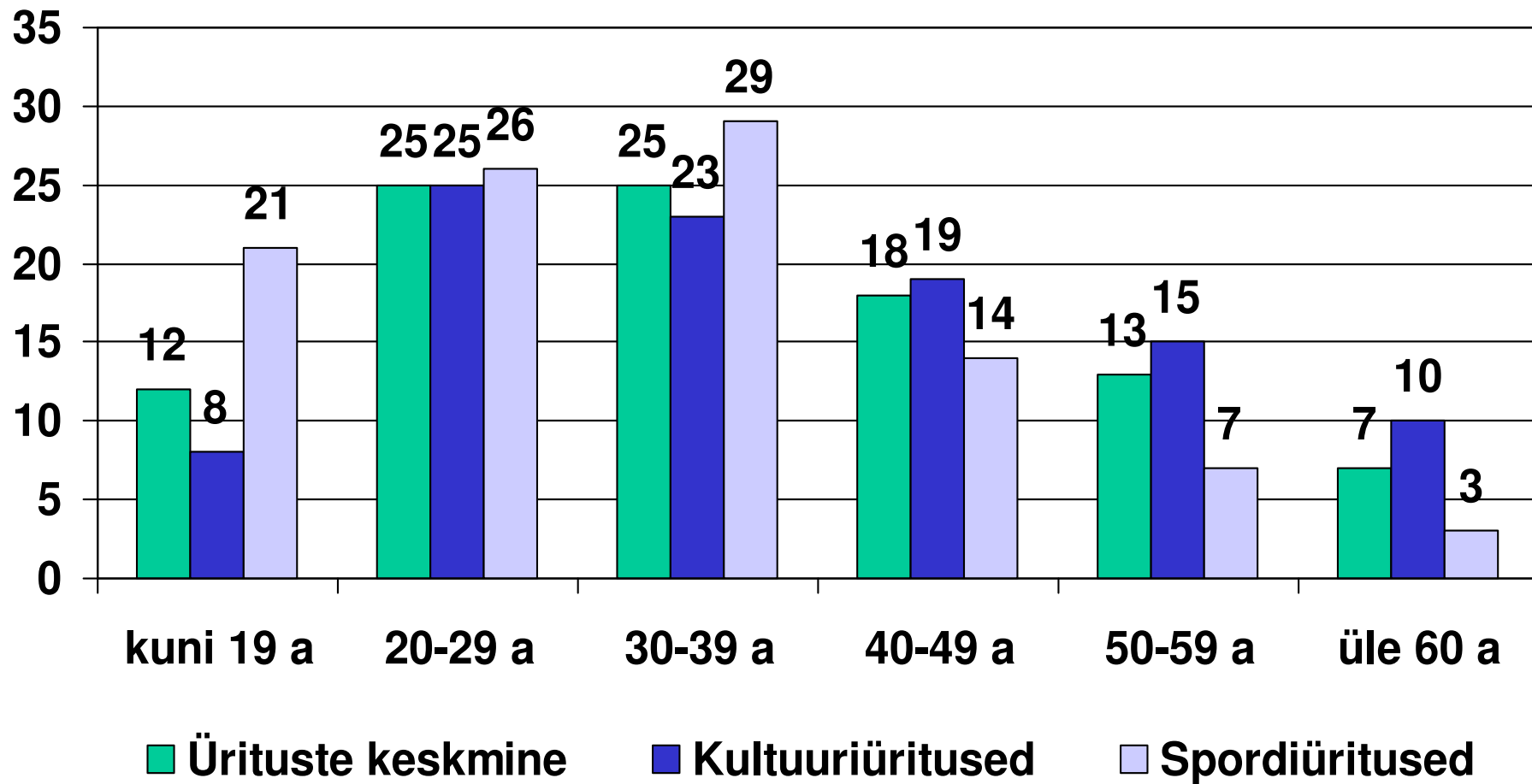
Külastaja profiil

	Ürituste keskmine	Kultuuri-üritused	Spordi-üritused
Vanus (a)	36	38	31
Mehed (%)	34	27	49
Naised (%)	66	73	51
Viibitud päevad	2,8	3,0	2,2
Viibitud ööd	1,5	1,8	0,9
Ürituse kestus päevades	4	4	3

Külastajate vanuseline jaotus

(ürituste keskmine, % vastanutest)

Külastajate jaotus elukoha järgi (% vastanutest)

	Ürituste keskmine %
Väljastpoolt ürituse maakonda	69
Kohalikud elanikud	31

Väljastpoolt ürituse maakonda tulnud külastajate osakaal oli suurim Otepää MK etapil, Naiste Tantsupeol, Rabarockil ja Europeadel

Suurima väliskülastajate ja -osalejatega üritused olid Saaremaa Ooperipäevad, folkloorifestival Europeade, Tartu Maraton ja Otepää MK etapp

Kohalike elanike osakaal oli suurim Jõhvi Balletifestivalil ja Suure-Jaani Muusikafestivalil

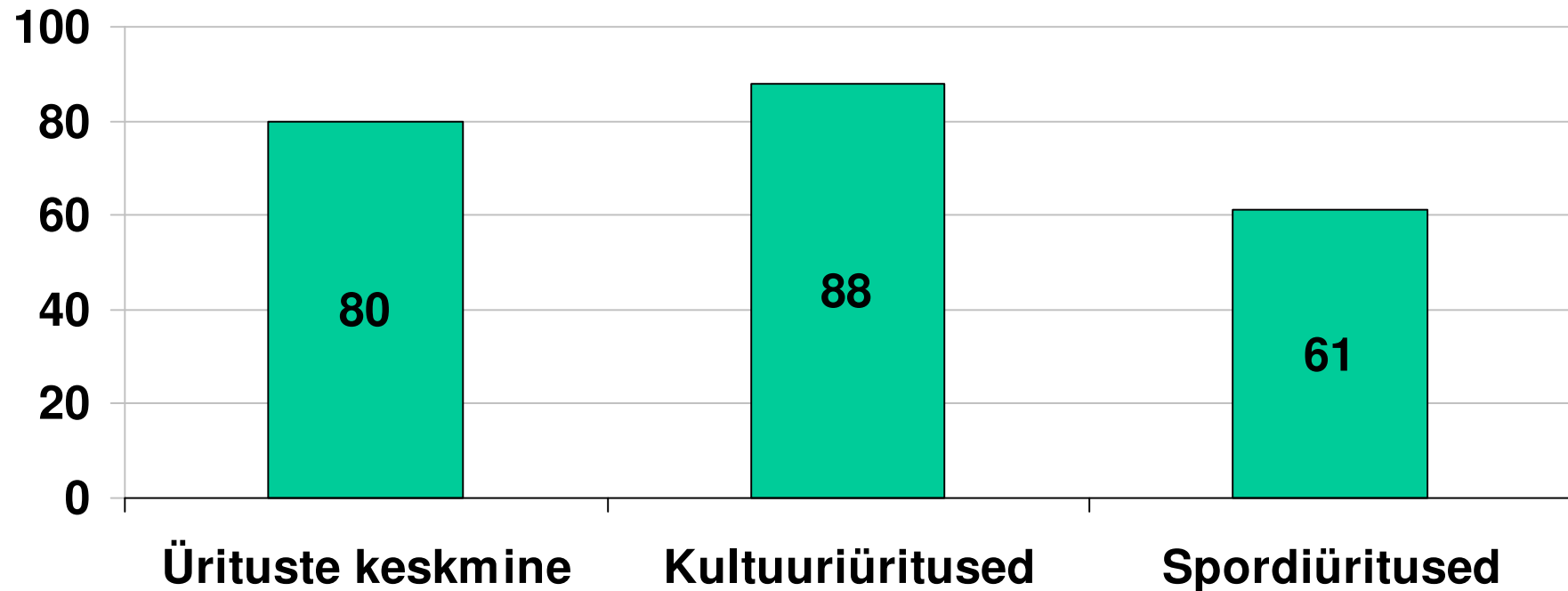
Piirkonna külastamine ilma ürituse toimumiseta (% vastanutest)

	Ürituste keskmine %
Ei oleks külastanud ürituseta	64
Oleks külastanud ürituseta	36

Näiteks ei oleks ilma ürituseta piirkonda tulnud 86% Rabarocki, 84% Naiste Tantsupeo ja 82% folkloorifestivali Europeade külastajatest

Külastajate kulutused ürituse perioodil (€)

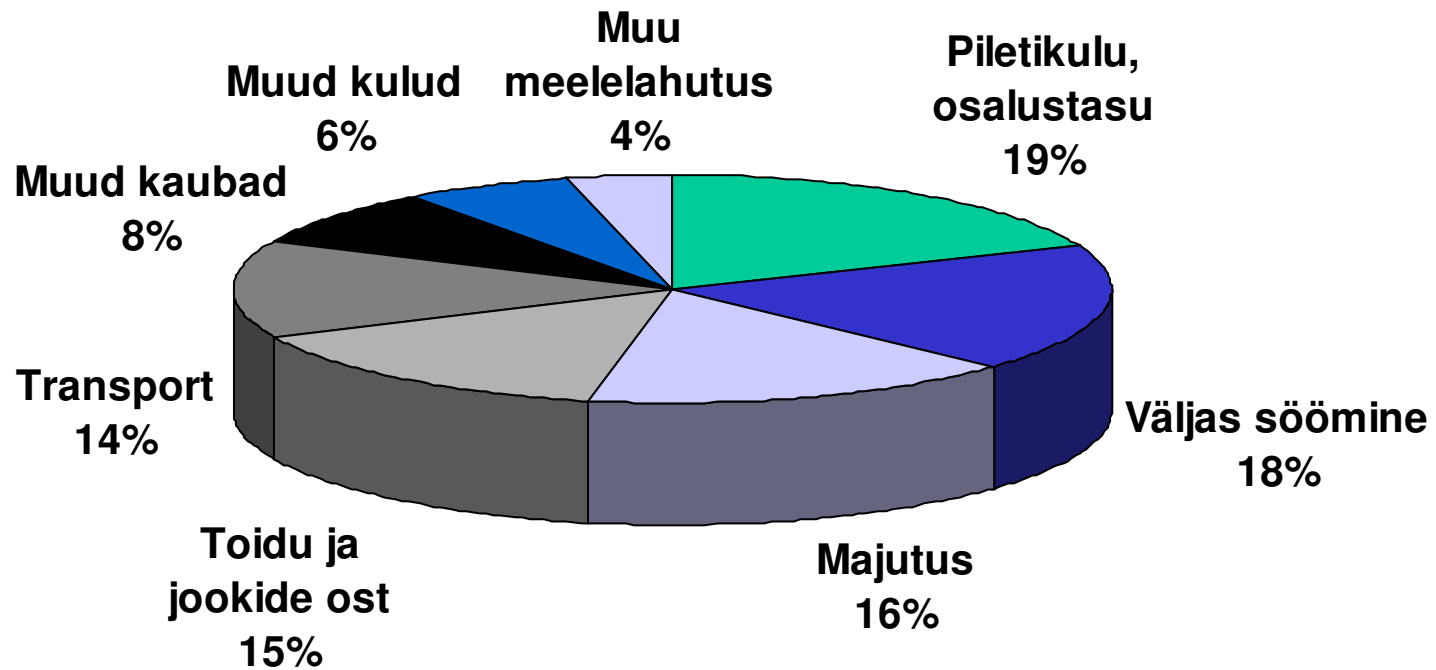

Kulutused varieerusid 22 € Põlva noorte jalgpalliturniiril Lootosspring kuni 400 € Saaremaa Ooperipäevadel

Üldiselt, mida kauem üritusel viibiti, seda enam kulutati - kultuuriüritustel viibiti keskmiselt 3,0 ja spordiüritustel 2,2 päeva

Külastajate kulutuste struktuur

Külastajate kulutused majutusele

	Keskmine majutuskulu (€)	Märkis kulutusi majutusele (%)	Kui märkis kulutusi majutusele, siis kulutas (€)
Ürituste keskmine	12,4	23	39,0
Kultuuriüritused	15,0	25	42,0
Spordiüritused	6,5	16	31,9

Käärid: Voodikohtade arvu ja üritusega seotud inimeste arvu suhe näitab, et parimal juhul leiaks sajast üritusega seotud inimesest ööbimiskoha iga kolmas, kuid halvimal juhul 1 inimene sajast külastajast

Külastajate rahulolu

Pallid	Ürituste keskmine (% vastanutest)
1 – ei ole rahul	1
2	1
3	1
4	4
5	15
6	35
7 – väga rahul	43
Keskmine	6,1 palli

Ürituste korraldus

- EKI kohtus 20 ürituse korraldajaga
- Koguti informatsiooni ürituste tausta, külastajate ja osalejate arvude, eelarvete, finantseerimisallikate, koostööpartnerite ja toetajate, ürituste kasumlikkuse jms kohta. Peale ürituste toimumist toimus korralduslike prognooside täpsustamine

Ürituste korraldus

	Tegevusvorm
MTÜ	14
OÜ	5
Eesti Kontsert	3
SA	2
Kohalikud omavalitsused	2

Ürituste korraldamisel oli omavalitsuste roll väga erinev

Korraldusega oli aastaringsest seotud tuumikmeeskond (3-40 inimest), kuid ürituse ajal kasvas meeskonna suurus märkimisväärselt (kuni tuhande inimeseni)

Ürituste eelarved

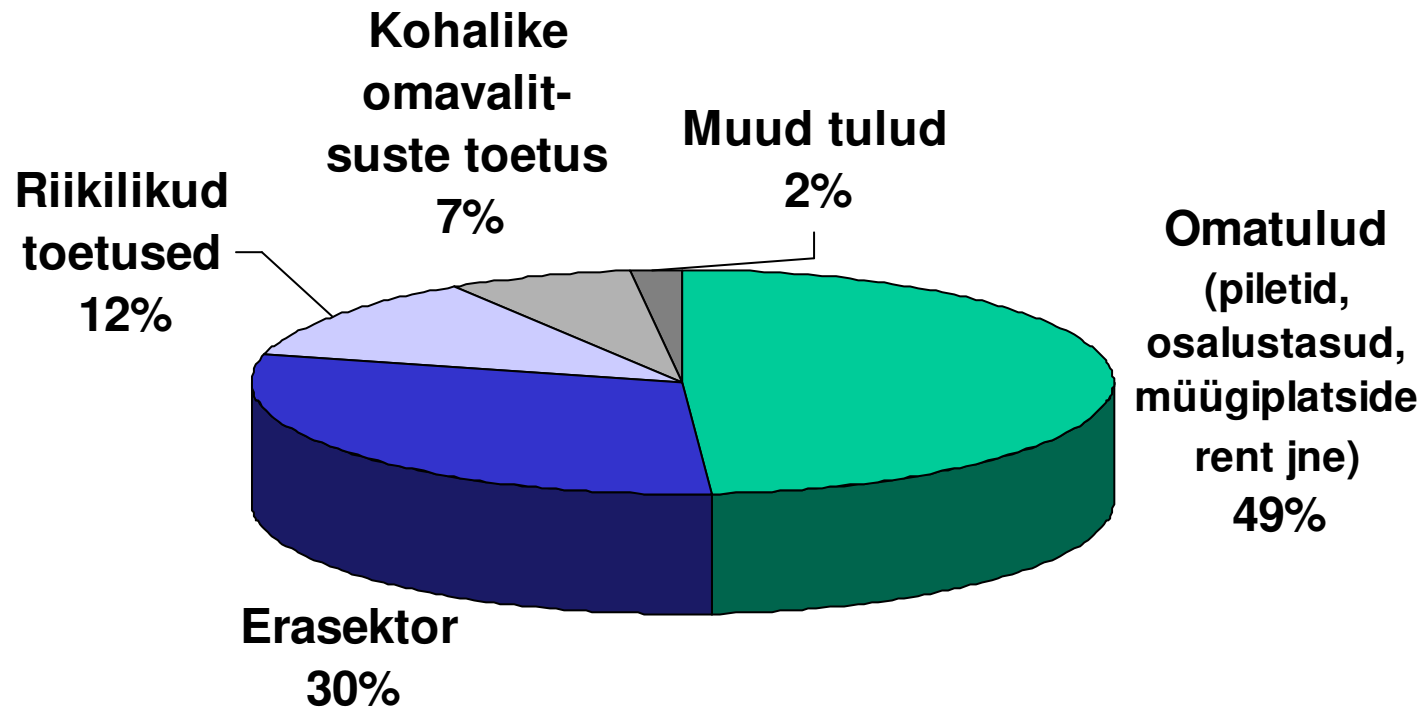
	Tulud (€)	Kulud (€)
Ürituste keskmine	208 000	216 000
Kultuuriüritused	194 000	206 000
Spordiüritused	242 000	240 000

20 üritusest jäi eelarvega plussi või tasakaalu 12 üritust, 8 ürituse puhul jäi eelarve miinusesse, mis kaetakse kas eelmiste aastate tuludest või korraldajate muude majandustegevuste tulude arvelt

Suurimate korralduskuludega olid mastaabilt rahvusvahelised: Otepää MK etapp, Europeade koos Tartu Hansapäevadega, Rabarock, Viljandi Pärimusmuusika Festival, Saaremaa Ooperipäevad ja Tartu Maraton (vahemikus 368 000 kuni 804 000 €)

Eelarve tulude jagunemine

Regionaalne majanduslik mõju

s.t. kui palju “uut” raha tuli piirkonda tänu ürituse toimumisele

Majanduslik mõju = otsene tulu külastajatelt + korraldajate eelarvest tulevad tulud

Otsene tulu

	Külastajate kulutused - maksud (€)
Ürituste keskmine	537 943
Kultuuriüritused	527 206
Spordiüritused	562 102

Otsene tulu varieerus ligi 26 000 € Narva Energiajooksul kuni üle 1 888 000 € Saaremaa Ooperipäevadel. Keskmisest kõrgem otsene tulu oli Saaremaa Rallil (ca 1 386 000 €) ja Viljandi Pärimusmuusika Festivalil (ca 918 000 €).

Iga eelarvesse panustatud euro tõi piirkonda keskmiselt 4 €

(so külastajate kulutuste ja ürituse eelarve kulude suhtarv).

Eelarveline tulu

	Eelarvest piirkonda jäänud kulud – maksud (€)
Ürituste keskmine	72 025
Kultuuriüritused	61 535
Spordiüritused	93 007

Eelarvest piirkonda jäänud kulud on olulised, sest need toetavad kohalikku majandust ning toovad kasu piirkonna elanikele

Keskmiselt jäi **35% eelarve kuludest piirkonda**, vahemikus 1-2% (Rabarock, Leigo Järvemuusika) kuni 95% (Põlva noorte jalgpalliturniir Lootosspring)

Regionaalne majanduslik mõju

	Regionaalne majanduslik mõju (€)
Ürituste keskmine	609 968
Kultuuriüritused	588 741
Spordiüritused	655 109

Kuigi majandusliku mõju summad olid suured, on üritustel regionaalse majandusliku mõju suurendamiseks palju arengupotentsiaali.

Soovitused korraldajatele

- Turundus ja informeerimine, sh kodulehtede olemasolu ja arendamine, kavad, brošüürid
- Rohkem panustada olmetingimuste, parkimise, turvalisuse, toitlustamise korraldusse
- Jätkuvalt arendada ja hoida ürituse mainet
- Eelarvete parem planeerimine
- Kohalike elanike ja ettevõtete-asutuste parem kaasamine ürituste korraldamisse

Soovitused kohalikele ettevõtetele-asutustele

- Suurem panustamine ürituste läbiviimisesse, sest üritusteta ei ole ka külastajaid, mõtteviisi muutus vajalik
- Üritusteks valmisoleku suurendamine (varude täiendamine, lahtiolekuaegade pikendamine, teeninduskvaliteedi hoidmine jne)
- Otsida ühiseid kokkupuutepunkte ja võimalusi koostööks korraldajatega. Koostöö saab olla väga erinev – rahaline toetus, soodushinnad, teenuste-kaupade pakkumine, külastajate teenindamine
- Hooajaliste majutusvõimaluste arendamine (kämpingud, peremajutus)
- Suurem aktiivsus - tuleb oma teenuseid, kaupu aktiivsemalt pakkuda
- Turismiettevõtete suurem koostöö korraldajatega – üritusele pakettreiside pakkumine (transport, majutus, piletid, muu meelelahutus)

Soovitused kohalikele omavalitsustele

- Heatahtlik ja aktiivne suhtumine ürituste korraldajatesse ja korraldamisse, sest üritused rikastavad kohalikku elu, tõstavad piirkonna atraktiivsust ja konkurentsivõimet
- Maavalitsuste ja kohaliku omavalitsuste tasandil piirkonnas toimuvate sündmuste kalendri koordineerimine, et vältida “kuhjumist”
- Teenuste pakkumine korraldajatele oma võimaluste piires (ruumid, muusikainstrumendid, transpordivahendid jne)
- Jätkuv rahaline toetamine
- Kohalike ettevõtjate varane informeerimine ürituste toimumisest, et oldaks valmis küllastajate teenindamiseks
- Linna, valla kohta informatsiooni olemasolu ja jagamine, parkimise ja transpordi korraldus, üldine heakord ja turvalisus
- Koostöös siseministeeriumiga panustada enam alkoholismi, narkomaania tõkestamisele üritustel
- Investeeringud festivali- ja turismialasesse infrastruktuuri

Soovitused riigile

- Jätkata erinevate toetusmeetmete pakkumisega (see on oluline kõigile festivalidele)
- Toetustest varasem teavitamine (ürituste programmi planeerimisel on vaja teada ka võimalikke tulusid)
- Nn “talvetoetus” üritustele, mis pikendaks hooaega, st tooks regiooni küllastajaid ka muul ajal kui suvekuudel
- Toetustingimuste lihtsustamine väiksemate ürituste korraldajatele
- Festivalide infrastruktuuri panustamine
- Kultuuri- ja spordivaldkonna majanduse jätkuv analüüs (mis aitaks vältida kahjumit ja õhulosside ehitamist)

KULTUURIMINISTEERIUM

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

- Väga palju arenguvõimalusi, teenuste nõudlus on suurem kui pakkumine
- Majanduslikult saab mõjuda, kui on, kuhu mõjuda!

KULTUURIMINISTEERIUM

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

Täna kuulamast!

(Marje@ki.ee)

29/02/2012